

ПРИКАЗ

16.04.2020

г.Казань

БОЕРЫК

№ 310-осн

Татарстан Республикасы Урман хужалыгы
министрләгүның 2019 елның 12
февралендәге 82-осн номерлы боерыгы
белән расланган Болгар урманчылыгы
урман хужалыгы регламентына үзгәрешләр
кертү турында

Закондагы үзгәрешләргә бәйле рәвештә боерык бирәм:

1. Татарстан Республикасы Урман хужалыгы министрләгүның 2019 елның 12 февралендәге 82-осн номерлы боерыгы белән расланган Болгар урманчылыгы урман хужалыгы регламентына күшымтага ярашлы рәвештә үзгәрешләр кертергә.
2. Элеге Боерык аны рәсми бастырып чыгарган көненнән башлап 10 көн узгач үз көченә керә.
3. Элеге Боерык үтәлешен контролльдә тотуны урман хужалыгы министрләгү беренче урынбасары И.Н.Зариповка йөкләргә.

Министр

Р.Ә. Кузюров

Татарстан Республикасы Урман хужалыгы министрлыгының 2020 елның 16.04. 310-осн номерлы боерыгына күшымта

Татарстан Республикасы Урман хужалыгы министрлыгының 2019 елның 12 февралендәге 82-осн номерлы боерыгы белән расланган Болгар урманчылыгы урман хужалыгы регламентына кертелә торган

Үзгәрешләр

1. Кереш өлештә:

«Россия Федерациясе Урман кодексында каралган хокукий мөнәсәбәтләрне жайга сала торган норматив хокукий актлар (2019 елның 1 гыйнварына булган торышында)» бүлеген киләсе редакциядә бәян итәргә:

«Россия Федерациясе Урман кодексында каралган хокукий мөнәсәбәтләрне жайга салучы норматив хокукий актлар (2020 елның 1 гыйнварына карата)

РФ Урман кодексы статьясы	Россия Федерациясе Урман кодексында каралган	Норматив актлар
1	2	3
Россия Федерациясе Хөкүмәте актлары		
91 статьясының 7 өлеше	Дәүләт реестрыннан өзөмтәләр биргән өчен түләү	Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Дәүләт урман реестрыннан өзөмтәләр биргән өчен түләү күләме һәм аны алу тәртибе турында» 2007 елның 03 мартандагы 138 номерлы карагы
100 статьясының 2 өлеше, 81 статьясының 38 пункты	Урман кишәрлекләренә һәм урманнардан файдаланганда барлыкка килә торган мөлкәт хокукларына китерелгән зыянны түләү. Урман законнары бозылу нәтижәсендә урманнарга китерелгән зыян күләмен исәпләү таксаларын һәм методикаларын раслау	Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Урман законнарын бозу нәтижәсендә урманнарга һәм аларда булган табигать объектларына китерелгән зыянны каплау үзенчәлекләрен раслау турында» 2018 елның 29 декабрендәге 1730 номерлы карагы
96 статья, 81 статьясының 36 пункты	Федераль дәүләт урман күзәтчелеге (урман сагы), аны гамәлгә ашыру тәртибе	Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Федераль дәүләт урман күзәтчелеген (урман сагын) гамәлгә ашыру турында нигезләмә раслау турында» 2007 елның 22 июнендейгэ 394 номерлы карагы
50 статьяның 3 өлеше	Зат, затлар төркеме тарафыннан әзерләнергә тиешле агач материалының максималь күләмен билгеләү	Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Зат, затлар төркеме тарафыннан әзерләнергә тиешле максималь үзагач күләмен билгеләү турында» 2007 елның 22 июнендейгэ 395 номерлы карагы

РФ Урман кодексы статьясы	Россия Федерациисе Урман кодексында каралған	Норматив актлар
1	2	3
73 статьясының 4 өлеше, 81 статьясының 27 пункты	Федераль мөлкеттеге урман ресурслары берәмлеге өчен түләү ставкалары һәм урман кишәрлеген арендалау өчен урман кишәрлеге мәйданы берәмлеге өчен түләү ставкалары билгеләү	Россия Федерациисе Хөкүмәтенең «Федераль милектә булган урман кишәрлеген арендалау буенча урман ресурслары күләме берәмлеге өчен түләү ставкалары һәм урман кишәрлеге мәйданы берәмлеге өчен түләү ставкалары турында» 2007 елның 22 маенданы 310 номерлы каары
44 статья	Сусаклагычлар, башка төрле ясалма су объектлары, шулай ук гидротехника корылмалары, дингез портлары, дингез терминаллары, елга портлары, причаллар төзү һәм аларны эксплуатацияләү өчен урманнардан файдалану	Россия Федерациисе Хөкүмәтенең «Су объектын файдалануга тапшыру турында каар әзерләү һәм кабул итү тәртибе турында» 2006 елның 30 декабрендәге 844 номерлы каары
45 статья	Урманнардан линияле объектлар төзү, үзгәртеп кору, эксплуатацияләү өчен файдалану	Россия Федерациисе Хөкүмәтенең «Россия Федерациисе элементе линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләрен раслау турында» 1995 елның 9 июнендәге 578 номерлы каары
76 статьяның 3 өлеше, 81 статьяның 30 пункты	Урман утыртмаларын сату-алу шартнамәләре буенча түләү. Федераль мөлкеттә, шулай ук Россия Федерациисе субъектлары мөлкәтендә һәм муниципаль мөлкеттә торучы жирләрдә әзерләнә торган агач материалы берәмлеге өчен түләү ставкаларын билгеләү	Россия Федерациисе Хөкүмәтенең «Федераль мөлкеттә торган урман кишәрлеген арендалау буенча урман ресурслары күләме берәмлеге өчен түләү ставкалары һәм урман кишәрлеге мәйданы берәмлеге өчен түләү ставкалары турында» 2007 елның 22 маенданы 310 номерлы каары
16 статьяның 3 өлеше, 60.3 статья; 81 статьяның 17 пункты	Урманнарда санитар куркынычсызылык. Урман утыртмаларын кисү тәртибе	Россия Федерациисе Хөкүмәтенең «Урманнарда санитар куркынычсызылык кагыйдәләре турында» 2007 елның 20 маенданы 607 номерлы каары
16 статьяның 3 өлеше, 53 статья, 3 өлеш, 81 статьяның 16 пункты	Урманнарда янгын куркынычсызылыгы	Россия Федерациисе Хөкүмәтенең «Урманнарда янгын куркынычсызылыгы кагыйдәләрен раслау турында» 2007 елның 30 июнендәге 417 номерлы каары; Россия Федерациисе Хөкүмәтенең «Урманнарны янгына каршы кору чаралары турында» 2011 елның 16 апрельендәге 281 номерлы каары; Россия Федерациисе Хөкүмәтенең «Урман янгыннары аркасында урманнарда барлыкка килгән гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен федераль башкарма хакимият органнары көчләрен һәм

РФ Урман кодексы статьясы	Россия Федерациясе Урман кодексинде каралған	Норматив актлар
1	2	3
		чараларын жәлеп иту түрінде» 2017 елның 2 декабрендеге 1464 номерлы карапы; Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Урман янтыннары нәтижәсендә барлық күлгән гадәттән тыш хәлләр түрінде» 2011 елның 17 маендағы 376 номерлы карапы; Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Урман янтыннарын сұндеру планын һәм аның рәвешен эшләү һәм раслау кагыйдәләрен раслау түрінде» 2011 елның 17 маендағы 377 номерлы карапы, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Урманнарда һәм урман янтыннарында янғын куркынычы түріндеги мәгълүматларның дөреслеген контролльдә тоту кагыйдәләрен раслау түрінде» 2011 елның 18 августындағы 687 номерлы карапы
22 статьяның 3 өлеши	Урманнарны үзләштерү өлкәсендә инвестиция эшчәнлеге. Урманнарны үзләштерү өлкәсендә өстенлекле инвестиция проектлары исемлеген әзерләү һәм раслау	Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Урманнарны үзләштерү түрінде өстенлекле инвестиция проектлары түрінде һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенең кайбер актларын көчен югалткан дип тану түрінде» 2018 елның 23 февралендеге 190 номерлы карапы
6 статья	Урманнар урнашкан жирләр	Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Урман фонды жирләрен бүтән (башка) категория жирләренә күчерү түрінде документлар составы һәм аларны әзерләү тәртибе түрінде» 2006 елның 28 гыйнварындағы 48 номерлы карапы
114 статьяның 6 өлеши	Урман-парк зоналарында урнашкан урманнарның, яшел зоналарда урнашкан урманнарның функциональ зоналары	Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Россия Федерациясе Урман кодексының 114 статьясындагы 1 өлешинең 3 һәм 4 пунктларында күрсәтелгән урманнар булган жирләрнең чикләрен үзгәртү һәм урман паркс зоналарында урнашкан урманнарда функциональ зоналарны билгеләү гагыйдәләрен раслау түрінде» 2019 елның 21 декабрендеге 1755 номерлы карапы
13 статья	Урман инфраструктурасы	Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Яклаучы урманнар, эксплуатация урманнары һәм резерв урманнары өчен урман инфраструктурасы объектлары исемлеген раслау түрінде» 2012 елның 17 июлендеге 1283-р номерлы боеригы
21 статья	Урман инфраструктурасына бәйле булмаган объектлар төзү, үзгәртеп	Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Яклаучы урманнар, эксплуатация урманнары һәм

РФ Урман кодексы статьясы	Россия Федерациясе Урман кодексинде каралған	Норматив актлар
1	2	3
	кору һәм эксплуатацияләү	резерв урманнары өчен урман инфраструктурасы булдыруга бәйле булмаган объектлар исемлеген раслау турында» 2013 елның 27 маенданы 849-р номерлы боерыгы
45 статья	Урманнардан линияле объектлар төзү, үзгәртеп кору, эксплуатацияләү өчен файдалану	Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Электр чөлтәрләре хужалығы объектларының саклық зоналарын һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренән файдалануның маҳсус шартларын билгеләү тәртибе турында» 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары
73.1 статьяның 6 өлеше, 81 статьяның 28 һәм 29 пункктлары	Дәүләт мәлкәтендә яисә муниципаль мәлкәттәге урман кишәрлекенең аренда шартнамәсен төзү Дәүләт мәлкәтендә яисә муниципаль мәлкәттәге урман кишәрлекенең аренда шартнамәсен әзерләү һәм төзү тәртибе	Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Агач материалы әзерләү өчен дәүләт мәлкәтендәгә яисә муниципаль мәлкәттәге жир кишәрлекен арендага алу шартнамәсен төзү хокукуна конкурста катнашуучыларның конкурс тәкъдимнәрен бәяләү кагыйдәләрен һәм тәкъдим ителгән шартларны бәяләү һәм агач материалы әзерләү өчен дәүләт мәлкәтендәгә яисә муниципаль мәлкәттәге жир кишәрлекен арендага алу шартнамәсен төзү хокукуна конкурста жиңүчене билгеләүгә нигез булган критерийларны раслау турында» 2019 елның 7 мартандагы 241 номерлы карары
Россия Федерациясе Табигать ресурслары һәм экология министрлығы (алга таба – Россия Табигать министрлығы) норматив актлары		
62 статьяның 3 өлеше, 81 статьяның 21 пункты	Урман торғызу. Урман торғызу кагыйдәләре	«Урманнарны торғызу кагыйдәләрен, урман торғызу проектының составын, урман торғызу проектын эшләү һәм аңа үзгәрешләр кертү тәртибен раслау турында» 2019 елның 25 мартандагы 188 номерлы боерык
73.1 статьяның 7 өлеше	Урман кишәрлекенең типик аренда шартнамәсе	«Урман кишәрлекләре арендасының бертип шартнамәсен раслау турында» 2017 елның 20 декабрендәге 693 номерлы боерык
77 статья	Урман утыртмаларын сату-алу турында типик шартнамә	«Урман утыртмаларын сату-алуның бертип шартнамәсен раслау турында» 2017 елның 17 октябрендәге 567 номерлы боерык
60.15 статья	Сирәк очрый торган һәм юкка чыгу куркынычы янаган агачларны, куакларны, лианаларны, бүтән урман үсемлекләрен саклау үзенчәлекләре	«Россия Федерациясе Кызыл китабына яисә РФ субъектлары кызыл китапларына кертелгән, сирәк очрый торган һәм юкка чыгу куркынычы янаган агачларны, куакларны, лианаларны, бүтән урман үсемлекләрен саклау үзенчәлекләрен раслау турында» 2017 елның 29 маенданы 264

РФ Урман кодексы статьясы	Россия Федерациясе Урман кодексында каралған	Норматив актлар
1	2	3
		номерлы боерык
16 статьяның 3 өлеше, 64 статьяның 3 өлеше, 81 статьяның 23 пункты	Урманнарны тәрбия кылу. Урманнарны тәрбия кылу кагыйдәләре. Урман утыртмаларын кисү тәртибе	«Урманнарны карау кагыйдәләрен раслау турында» 2017 елның 22 ноябрендәге 626 номерлы боерык
112 статьяның 5 өлеше, 81 статьяның 40 пункты	Махсус сакланучы табигать территорияләрендә урнашкан урманнардан файдалану, аларны саклау, яклау, янадан үстерү үзенчәлекләрен раслау турында» 2007 елның 16 июлендәге 181 номерлы боерык	«Махсус сакланучы табигать территорияләрендә урнашкан урманнардан файдалану, аларны саклау, яклау, янадан үстерү үзенчәлекләрен раслау турында» 2007 елның 16 июлендәге 181 номерлы боерык
53.1 статья	Урман янгыннарын кисәту	«Урман янгыннарын кисәту һәм сүндерү чарапары төрләрен, урманнардан файдаланучы затларның әлеге чарапар белән тәэмин ителү нормативларын, урманнардан файдаланганда булырга тиешле урман янгыннарын кисәту һәм сүндерү чарапары нормаларын раслау турында» 2014 елның 28 мартандагы 161 номерлы боерык
53.2 статья	Урманнарда янгын чыгу куркынычын һәм урман янгыннарын мониторинглау	«Урманнарда янгын куркынычын һәм урман янгыннарын күзәтүне гамәлгә ашыру тәртибен раслау турында» 2014 елның 23 июнендәге 276 номерлы боерык
15 статьяның 3 өлеше	Урман үсә торган зоналар һәм урманлы районнар	«Россия Федерациясенең урман үсү зоналары исемлеген һәм Россия Федерациясенең урманлы районнары исемлеген раслау турында» 2014 елның 18 августындагы 367 номерлы боерык
87 статьяның 7 өлеше, 81 статьяның 34 пункты	Урман хужалығы регламентларының составы, аларны эшләү тәртибе, аларның гамәлдә булу вакыты һәм аларга үзгәрешләр керту тәртибе	«Урман хужалығы регламентларының составын, аларны эшләү тәртибен, аларның гамәлдә булу вакытын һәм аларга үзгәрешләр керту тәртибен раслау турында» 2017 елның 27 февралендәге 72 номерлы боерык
60.5 статья	Урман патологиясе буенча дәүләт мониторингы	«Урман патологиясе буенча дәүләт мониторингын гамәлгә ашыру тәртибен раслау турында» 2017 елның 05 апрелендәге 156 номерлы боерык
60.7 статья	Зараарлы организмнәр таралуны кисәту	«Зараарлы организмнәр таралуны кисәту буенча чарапарны гамәлгә ашыру кагыйдәләрен раслау турында» 2016 елның 12 сентябрендәге 470 номерлы боерык
60.6 статьяның 4 өлеше	Урман патологиясе буенча тикшеренүләр. Урман патологиясе буенча	«Урман патологиясе буенча тикшеренүләр уздыру тәртибен һәм урман патологиясе буенча тикшеренү актының формасын

РФ Урман кодексы статьясы	Россия Федерациисе Урман кодексында каралған	Норматив актлар
1	2	3
	тикшеренүләрне уздыру тәртибе	раслау турында» 2016 елның 16 сентябрендәге 480 номерлы боерык
16.1 статьяның 4 өлеше, 29 статьяның 9 өлеше 81 статьяның 4 пункты	Диләнке эшләре. Агач материалы әзерләү. Агач материалы әзерләү кагыйдәләре. Урман утыртмаларын кисү тәртибе	«Агач материалы әзерләү кагыйдәләрен һәм Россия Федерациисе Урман кодексының 23 статьясында күрсәтелгән урманчылыкларда, урман паркларында агач материалы әзерләү үзенчәлекләрен раслау турында» 2016 елның 13 сентябрендәге 474 номерлы боерык, «Диләнке эшләре төрләрен, аларны уздыру тәртибен һәм эзлеклелеген, Диләнке эшләренең технологик картасы формасын, Диләнке карау акты формасын һәм Диләнке карау тәртибен раслау турында» 2016 елның 27 июнендәге 367 номерлы боерык
60.4 статья	Урманнарны яклау буенча районнарга бүлүнеш	«Урманнарны яклау буенча районнарга бүлү тәртибен раслау турында» 2017 елның 09 гыйнварындагы 1 номерлы боерык
91 статья	Дәүләт урман реестры	«Дәүләт урман реестрына документлаштырылган мәгълүматлар көртүгә һәм аны үзгәртүгә нигез булган документларның исемлеген, аларның формаларын һәм аларны әзерләү тәртибен раслау турында» 2013 елның 11 ноябрендәге 496 номерлы боерык, «Дәүләт урман реестрында булган, зарури тәртиптә бирелә торган мәгълүматлар төрләре исемлеген һәм аны бирү шартларын раслау турында» 2013 елның 30 октябрендәге 464 номерлы боерык, «Дәүләт урман реестрын алып бару рәвешләрен раслау турында» 2016 елның 06 октябрендәге 514 номерлы боерык,
70.1 статьяның 12 өлеше	Урман кишәрлекләрен проектлау	«Урман кишәрлекләренең проект документациясе составына һәм аның эчтәлекләренә карата таләпләр, аны әзерләү тәртибен раслау турында» 2017 елның 03 февралендәге 54 номерлы боерык
60.13 статья	Урманнарны радиоактив пычранудан саклау үзенчәлекләре	«Урманнарың радиоактив пычрану зоналарында профилактика һәм тернәкләндөрү чарапаларын гамәлгә аширу үзенчәлекләрен раслау турында» 2017 елның 08 июнендәге 283 номерлы боерык
65 статьяның 5 өлеше	Урман орлыкчылығы	«Урман орлыкчылығы объектларын, урман орлыкчылығы плантацияләрен, дайми урман орлыклары кишәрлекләрен һәм шундый объектларны төзү һәм бүлеп бирү

РФ Урман кодексы статьясы	Россия Федерациясе Урман кодексында каралған	Норматив актлар
1	2	3
		кагыйдәләрен раслау турында» 2015 елның 20 октябрендәге 438 номерлы боерык, «Урманың төп агач токымнарының урман үсемлекләренең районнарга бүләнгән орлыкларын куллану тәртибен раслау турында» 2015 елның 17 сентябрендәге 400 номерлы боерык
46 статьяның 3 өлеше, 81 статьяның 13 пункты	Урманнардан агач материалын һәм башка урман ресурсларын эшкәрту өчен файдалану. Урманнардан агач материалы һәм башка урман ресурсларын эшкәрту өчен файдалану кагыйдәләре	«Урманнардан агач материалы һәм башка урман ресурсларын эшкәрту өчен файдалану кагыйдәләрен раслау турында» 2014 елның 01 декабрендәге 528 номерлы боерык
38 статья	Урманнардан авыл хужалығы алыш бару өчен файдалану	«Урманнардан авыл хужалығы алыш бару өчен файдалану кагыйдәләрен раслау турында» 2017 елның 21 июнендәге 314 номерлы боерык
49 статьяның 3 өлеше, 81 статьяның 14 пункты	Урманнардан файдалану турында хисап. Урманнардан файдалану турында хисап тапшыру тәртибе	«Урманнардан файдалану турында хисапка көртелә торган мәгълүматлар исемлеген, урманнардан файдалану турында хисап тапшыру формасын һәм тәртибен, шулай ук урманнардан файдалану турында электрон рәвештә хисап формасына карата таләпләр раслау турында» 2017 елның 21 августындагы 451 номерлы боерык
66 статьяның 2 өлеше, 81 статьяның 25 пункты	Урманнарны торғызу һәм урман үрчетү турында хисап. Урманнардан файдалану һәм урман үрчетү турында хисап тапшыру тәртибе	«Урманнарны торғызу һәм урман үрчетү турында хисапка көртелә торган мәгълүматлар исемлеген, урманнарны торғызу һәм урман үрчетү турында хисап формасын һәм аны тапшыру тәртибен, шулай ук урман торғызу һәм урман үрчетү турында электрон рәвештәге хисап форматына карата таләпләр раслау турында» 2017 елның 21 августындагы 452 номерлы боерык
89 статья	Урманнарны үзләштерү проектина дәүләти һәм муниципаль экспертиза. Урманнарны үзләштерү проектина дәүләти һәм муниципаль экспертиза тәртибе	«Урманнарны үзләштерү проектина дәүләти һәм муниципаль экспертиза тәртибен раслау турында» 2016 елның 26 сентябрендәге 496 номерлы боерык
26 статьяның 3 өлеше, 81 статьяның 3 пункты	Урман декларациясе. Урман декларациясен тутыру һәм тапшыру тәртибе	«Урман декларациясе формасын, аны тутыру һәм тапшыру тәртибен, электрон рәвештә урман декларациясе форматына таләпләр раслау турында» 2015 елның 16 гыйнварындагы 17 номерлы боерык
60 статьяның	Урманнарны янғыннардан саклау	«Урманнарны янғыннардан саклау турында

РФ Урман кодексы статьясы	Россия Федерациясе Урман кодексинде каралған	Норматив актлар
1	2	3
3 өлеше, 60.11 статьяның 3 өлеше, 81 статьяның 20.1 пункты	турында хисап. Урманнарны янғыннардан саклау турында хисап тапшыру тәртибе. Урманнарны яклау турында хисап. Урманнарны яклау турында хисап тапшыру тәртибе	хисапка көртөлә торган мәгълүматтар исемлеген, урманнарны янғыннардан саклау турында хисап формасын һәм аны тапшыру тәртибен, шулай ук урманнарны янғыннардан саклау турында электрон рәвештә хисап тапшыру форматына карата таләпләр, урманнарны яклау турында хисапка көртөлә торган мәгълүматтар исемлеген, урманнарны яклау турында хисап формасын һәм аны тапшыру тәртибен, шулай ук урманнарны яклау турында электрон рәвештә хисап форматына карата таләпләр раслау турында» 2017 елның 09 мартандагы 78 номерлы боерык
60.8 статьяның 5 өлеше	Зыянлы организмнарның чыганакларын юк иту	«Зыянлы организмнарның чыганакларын юк иту кагыйдәләрен раслау турында» 2016 елның 23 июнендәге 361 номерлы боерык
53.4 статья	Урман янғыннарын сұндерү	«Урман янғыннарын сұндерү кагыйдәләрен раслау турында» 2014 елның 08 июлендәге 313 номерлы боерык
64.1 статьяның 2 өлеше	Урманнарны торғызу өчен билгеләнгән жирләрне урман урнашкан жирләргә керту	«Урманнарны торғызу өчен билгеләнгән жирләрне урман урнашкан жирләргә керту тәртибен һәм тиешле акт рәвешләрен раслау турында» 2019 елның 11 мартандагы 150 номерлы боерык
86 статьяның 5 өлеше	Россия Федерациясе субъектының урман планы. Россия Федерациясе субъектының урман планы составы һәм аны әзерләү тәртибе	«Россия Федерациясе субъекты урман планының бертип формасын һәм составын, аны әзерләү һәм үзгәрешләр керту тәртибен раслау турында» 2017 елның 20 декабрендәге 692 номерлы боерык
32 статья	Агач булмаган урман ресурсларын әзерләү һәм жыеп алу	«Агач булмаган урман ресурсларын әзерләү һәм жыеп алу турында» 2018 елның 16 июлендәге 325 номерлы боерык
67 статья, 68 статья	Урманнарны тәртипкә китерү турында гомуми нигезләмәләр. Урман корылышының әчтәлеге	«Урманнарны тәртипкә китерү инструкциясен раслау турында» 2018 елның 29 мартандагы 122 номерлы боерык
63 статьяның 2 өлеше, 81 статьяның 22 пункты	Урман үрчетү. Урман үрчетү кагыйдәләре	«Урманнарны үрчетү кагыйдәләрен, урманнарны үрчетү проекти составын, аны эшләү тәртибен раслау турында» 2018 елның 28 декабрендәге 700 номерлы боерык
Федераль урман хужалығы агентлығы (алға таба – Рослесхоз) норматив актлары		
88 статьяның 2 өлеше	Урманнарны үзләштерү проекти Урманнарны үзләштерү проектиның составы һәм аны эшләү тәртибе	«Урманнарны үзләштерү проекти составын һәм аны эшләү тәртибен раслау турында» 2012 елның 29 февралендәге 69 номерлы боерык
29 статьяның	Файдалану өчен билгеләнгән	«Файдалану өчен билгеләнгән диләнке

РФ Урман кодексы статьясы	Россия Федерациясе Урман кодексинде каралған	Норматив актлар
1	2	3
5 өлеше, 81 статьяның 1 пункты	диләнке күләмен исәпләп чыгару тәртибе	«Күләмен исәпләп чыгару тәртибен раслау турында турында» 2011 елның 27 маендағы 191 номерлы боерык
39.1 статья	Урман үсемлекләренең утырту материалын (урентеләр, чәчкеннәр) үстерү	«Урманнардан урман үсемлекләренең утырту материалын (урентеләр, чәчкеннәр) үстерү өчен файдалану кагыйдәләрен раслау турында» 2011 елның 19 июлендәге 308 номерлы боерык
45 статья	Урманнардан линияле объектлар төзү, үзгәртеп кору, эксплуатацияләү өчен файдалану	«Урманнардан линияле объектлар төзү, үзгәртеп кору, эксплуатацияләү өчен файдалану кагыйдәләрен раслау турында» 2011 елның 10 июнендәге 223 номерлы боерык
43 статья	Урманнардан жир асты байлыкларын геологик өйрәнүне гамәлгә ашыру, файдалы казымалар эзләү һәм чыгару өчен файдалану	«Урманнардан жир асты байлыкларын геологик өйрәнү буенча эшләр башкару өчен, файдалы казымаларын эшләү өчен файдалану кагыйдәләрен раслау турында» 2010 елның 27 декабрендәге 515 номерлы боерык
31 статья	Чәер әзерләү	«Чәер әзерләү кагыйдәләрен раслау турында» 2012 елның 24 гыйнварындағы 23 номерлы боерык
39 статья	Жимешле, жиләkle, декоратив урман үсемлекләре, дару үләннәре үстерү	«Урманнардан жимешле, жиләkle, декоратив урман үсемлекләрен, дару үләннәрен үстерү өчен файдалану кагыйдәләрен раслау турында» 2011 елның 5 декабрендәге 510 номерлы боерык
34 статья	Азық-төлек урман ресурслары әзерләү һәм дару үләннәре жыю	«Азық-төлек урман ресурсларын һәм дару үләннәрен әзерләү кагыйдәләрен раслау турында» 2011 елның 5 декабрендәге 511 номерлы боерык
40 статья	Урманнардан фәнни-тикшеренү эшчәнлеген, мәгариф эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен файдалану	«Урманнардан фәнни-тикшеренү эшчәнлеген, мәгариф эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен файдалану кагыйдәләрен раслау турында» 2011 елның 23 декабрендәге 548 номерлы боерык
41 статья	Урманнардан рекреация эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен файдалану	«Урманнардан рекреация эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен файдалану кагыйдәләрен раслау турында» 2012 елның 21 февралендәге 62 номерлы боерык
29 статьяның 5 өлеше, 81 статьяның 2 пункты	Ағач материалы әзерләү. Ағач материалын әзерләү рөхсәт ителми торган ағачларның һәм куаклыктарның төрләре (токымнары) исемлеген раслау турында»	«Узагачын әзерләү рөхсәт ителми торган ағачларның һәм куаклыктарның төрләре (токымнары) исемлеген раслау турында» 2011 елның 5 декабрендәге 513 номерлы боерык
53 статья, 3 өлеш,	Урманнарда янғын куркынычсызлығы.	«Урманнардың янғынга каршы кору нормативларын раслау турында» 2012

РФ Урман кодексы статьясы	Россия Федерациисе Урман кодексинде каралған	Норматив актлар
1	2	3
53.1 статья, 81 статьяның 16 пункты	Урман янгыннарын кисәтү	елның 27 апрелендәге 174 номерлы боерык, «Урманнарның табигый янгын куркынычы классификациясен һәм, нава торышына қарап, урманнарда табигый янгын куркынычы классификациясен раслау турында» 2011 елның 5 июлендәге 287 номерлы боерык
Татарстан Республикасы норматив актлары		
82, 83 статьялар	<p>Урман мөнәсәбәтләре өлкәсендә Россия Федерациисе субъектлары дәүләт хакимиите органнары вәкаләтләре.</p> <p>Урман мөнәсәбәтләре өлкәсендә Россия Федерациисе дәүләт хакимиите органнарының аерым вәкаләтләрен Россия Федерациисе субъектлары дәүләт хакимиите органнарына тапшыру</p>	«Татарстан Республикасында урманнардан файдалану турында» 2008 елның 22 маенданы 22-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Президентының «Татарстан Республикасы Урман планын раслау турында» 2018 елның 24 декабрендәге ПУ-880 номерлы Указы, «2014-2024 елларга Татарстан Республикасының урман хужалыгын үстерү» дәүләт программасын раслау турында» 2013 елның 30 июлендәге 531 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты қаары, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Төбәк әһәмиятendәге яки Татарстан Республикасының муниципальара әһәмиятendәге гомуми файдаланудагы автомобиль юллары исемлеген раслау турында» 2019 елның 17 октябрендәге 916 номерлы қаары
		Татарстан Республикасы Тарифлар буенча дәүләт комитетының «Татарстан Республикасында шәхси ихтыяжлар өчен урман утыртмаларын сату-алу шартнамәсе буенча гражданнар өчен түләү ставкалары билгеләү турында» 2017 елның 27 февралендәге 9-1/нпс номерлы қаары

2. 1 нче бүлектә:

а) 1.1 бүлекчәдә:

1.1.4 бүлекчәдә 3 нче таблицаны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3 нче таблица

Урманнарның максатчан билгеләнеше һәм ялагыч
урман категорияләре буенча бүленеше

Урманнарың максатчан билгеләнеше	Кишәрлек урманчылығы	Кварталларның яки өлешиләренең номерлары	Мәйданы, га	Урманнарының максатчан бүлгеләнеше буенча бүлү нигезләре
1	2	3	4	5
Барлыгы урманнар	Никольский	1-124	9680	
	Спас	1-84	9172	
	Жәмғыс		18852	
1. Яклаучы урманнар, барлыгы, шул исәптән	Никольский	кварталлар: 1-41, 46-72, 84-88, 90-92, 98-118, 120, квартал өлешиләре: 42-45, 83, 93, 94, 119, 121-124	7714	
	Спас	1-84	9172	
	Жәмғыс		16886	
1.1. су саклау зоналарында урнашкан урманнар	Никольский	квартал өлешиләре: 1-4, 7, 10-12, 15-17, 20-26, 28, 29, 31-34, 36, 40, 42, 43, 45, 58, 59, 67, 70, 87, 99, 105, 108-110, 115, 116, 119, 121, 122, 124	583	РФ Урман кодексы. Россия Федерациясе Су кодексы, «Россия Федерациясе Урман кодексын гамәлгә керту турында» 2006 елның 4 декабрендәге 201-ФЗ номерлы федераль закон, «Татарстан Республикасы территориясендә урманнарының мөнәсебәттә файдаланыла торган урманнарга керту һәм аларның чикләрен бүлгеләү турында» 2010 елның 16 июнендәге 232 номерлы Рослесхоз боерыгы, Россия Табигать ресурслары министрлыгының «Урман корылышы курсәтмәсен раслау турында» 2018 елның 29 мартындагы 122 номерлы боерыгы белән расланган Урман корылышы курсәтмәсе
	Спас	кварталлар: 67, 75, квартал өлешиләре: 1, 2, 4, 5, 8, 9, 12, 17, 24, 30, 34, 36- 38, 41, 43, 45-56, 66, 69-71, 74, 77, 80, 84	1016	
	Жәмғыс		1599	

Урманнарың максатчан бүлгеләнеше	Кишәрлек урманчылығы	Кварталларның яки өлешләренең номерлары	Мәйданы, га	Урманнарың максатчан бүлгеләнеше буенча бүлү нигезләре
1	2	3	4	5
1.2. табигый һәм башка төр объектларны яклау вазыйфасын үтәүче урманнар, барлыгы, шул исәптән	Никольский	квартал өлешләре: 19, 21, 40-42, 44, 63, 68, 83, 93, 94, 109, 113, 114, 119, 121, 123	247	РФ Урман кодексы, «Татарстан Республикасы территориясендә урманнарының кыйммәтле урманнарга, эксплуатация урманнарына кертү һәм аларның чикләрен бүлгеләү түрында» 2010 елның 16 июнендәге 232 номерлы Рослесхоз боерыгы, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Төбәк әһәмиятсендәге яки Татарстан Республикасының муниципальара әһәмиятсендәге гомуми файдаланудагы автомобиль юллары исемлеген раслау түрында» 2019 елның 17 октябрендәге 916 номерлы карары
	Спас	кварталлар: 6, 7, 10, 11, 14-16, 21-23, 28, 29, 44, 76, 82, квартал өлешләре: 5, 9, 12, 13, 47, 61, 62, 72, 77, 78, 81	2296	
	Жәмғыс	2543		
1.2.1. явлагыч урман полосаларында урнашкан урманнар (тимер юл транспорты түрында Россия Федерациясе законнары, автомобиль юллары түрында һәм юл эшчәнлеге түрында законнар нигезендә бүлгеләнгән тимер юлларга бүләп бирелгән полосалар чикләрендә һәм автомобиль юлларының юл буе полосаларында урнашкан урманнар)	Никольский	квартал өлешләре: 19, 21, 40-42, 44, 63, 68, 83, 93, 94, 109, 113, 114, 119, 121, 123	247	Татар АССР Министрлар Советының «Шәһәрләрнең һәм
	Спас	квартал өлешләре: 47, 61, 62, 72, 77, 78	126	
	Жәмғыс		373	
1.2.2. яшел зоналарда урнашкан урманнар	Никольский	-	-	Татар АССР Министрлар Советының «Шәһәрләрнең һәм
	Спас	кварталлар: 7, 10, 11, 14-16, 21-23, 28,	2170	

Урманнарың максатчан бүлгеләнеше	Кишәрлек урманчылығы	Кварталларның яки өлешиләренең номерлары	Мәйданы, га	Урманнарының максатчан бүлгеләнеше буенча бүлү нигезләре
1	2	3	4	5
		29, 44, 76, 82, квартал өлешиләре: 5, 6, 9, 12, 13, 78, 81		эшчеләр поселокларының яшел зонасы урманнарында урман хужалыгын алыш баруны яхшырту чаралары турында» 1960 елның 30 апрелендәге 264 номерлы карары
Жәмғыс		Жәмғыс	2170	
1.3. кыйммәтле урманнар, барлығы шул исәптән	Никольский	кварталлар: 9, 14, 18, 27, 30, 35, 37- 39, 46-57, 60-62, 64-66, 69, 71, 72, 84-86, 88, 90-92, 98, 100-104, 106, 107, 111, 112, 117, 118, 120, квартал өлешиләре: 1-8, 10- 13, 15-17, 19-26, 28, 29, 31-34, 36, 40, 41, 58, 59, 63, 67, 68, 70, 87, 99, 105, 108-110, 113-116, 119, 121-124	6884	
	Спас	кварталлар: 3, 18- 20, 25-27, 31-33, 35, 39, 40, 42, 43, 57- 60, 63-65, 68, 73, 79, 83, квартал өлешиләре: 1, 2, 4-6, 8, 9, 12, 13, 17, 24, 30, 34, 36, 37, 41, 45-56, 61, 62, 66, 69-72, 74, 77, 78, 80, 81, 84	5860	
	Жәмғыс	Жәмғыс	12744	
1.3.1. су объектлары буйларында урнашкан тыюлыклы урман полосалары	Никольский	кварталлар: 14, 27, 35, 37-39, 106, 107, 111, 112, 117, квартал өлешиләре: 2, 3, 5-8, 12, 13, 15, 19-23, 25, 26, 30-34, 36, 40, 41, 109, 115, 116, 119	2420	«Татарстан Республикасы территориясендә урманнарының кыйммәтле урманнарга, эксплуатация урманнарына көртү һәм аларның чикләрен бүлгеләү турында» 2010 елның 16 июнендәге 232 номерлы Рослесхоз боерыгы
	Спас	кварталлар: 19, 20, 26, 27, 31-33, 35, 40, 58, 60, 63-65, 73, 79, 83, квартал	2856	

Урманнарың максатчан билгеләнеше	Кишәрлек урманчылығы	Кварталларның яки өлешләренең номерлары	Мәйданы, га	Урманнарының максатчан бүлгеләнеше буенча бүлү нигезләре
1	2	3	4	5
		өлешләре: 18, 25, 36, 37, 39, 42, 43, 52, 56, 57, 59, 72, 77, 78, 81		
	Жәмғысে		5276	
1.3.2. уылдық саклаучы урман полосалары	Никольский	18 нче квартал, квартал өлешләре: 1-8, 10-13, 16, 17, 19-22, 24, 25, 28-30, 109, 110	921	«Татарстан Республикасы территориясендә урманнарының кыйммәтле урманнарга, эксплуатация урманнарына керту һәм аларның чикләрен билгеләү турында» 2010 елның 16 июнендейге 232 номерлы Рослесхоз боерыгы
	Спас	кварталлар: 3, 68, квартал өлешләре: 1, 2, 4-6, 8, 9, 12, 13, 17, 18, 24, 25, 30, 34, 37-39, 41-43, 45-57, 59, 61, 62, 66, 69-71, 74, 77, 78, 80, 81, 84	3004	
	Жәмғысে		3925	
1.3.3. эрозиягә каршы урманнар	Никольский	кварталлар: 57, 88, 90, 92, квартал өлешләре: 59, 87, 123	437	«Татарстан Республикасы территориясендә урманнарының кыйммәтле урманнарга, эксплуатация урманнарына керту һәм аларның чикләрен билгеләү турында» 2010 елның 16 июнендейге 232 номерлы Рослесхоз боерыгы
	Спас	—	0	
	Жәмғысে		437	
1.3.4. урман-дала урманнары (дала зонасында, урман- дала зонасында урнашкан, саклау функцияләрен үти торган урманнар)	Никольский	кварталлар: 9, 46- 56, 60-62, 64-66, 69, 71, 72, 84-86, 91, 98, 100-104, 118, 120, квартал өлешләре: 58, 63, 67, 68, 70, 99, 105, 108, 113, 114, 119, 121-124	3106	«Татарстан Республикасы территориясендә урманнарының кыйммәтле урманнарга, эксплуатация урманнарына керту һәм аларның чикләрен билгеләү турында» 2010 елның 16 июнендейге 232 номерлы Рослесхоз боерыгы
	Спас	—	0	
	Жәмғысে		3106	
2. Эксплуатация урманнары	Никольский	кварталлар: 73-82, 89, 95-97, квартал өлешләре: 42-45, 83, 93, 94, 119, 121- 124	1966	«Татарстан Республикасы территориясендә урманнарының кыйммәтле урманнарга,

Урманнарың максатчан бүлгеләнеше	Кишәрлек урманчылығы	Кварталларның яки өлешиләренең номерлары	Мәйданы, га	Урманнарының максатчан бүлгеләнеше буенча бүлү нигезләре
1	2	3	4	5
	Спас	—	0	эксплуатация урманнарына кертү һәм аларның чикләрен бүлгеләү турында» 2010 елның 16 июнендәге 232 номерлы Rosleschz боеригы
	Жәмғыс		1966	

1.1.6 бүлекчәнең беренче абзацында «103» саннарын «112» саннарына алмаштырырга;

б) 1.2 бүлекнең 5 нче таблицасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«5 нче таблица

Урманнардан рөхсәтле файдалану төрләре

Урманнардан рөхсәтле файдалану төрләре	Кишәрлек урманчылығы- ның атылышы	Кварталлар яки аларның өлешиләре исемлеге	Мәйданы, га
1	2	3	4
1. Агач материалы әзерләү (Россия Федерациясе Урман кодексының 25, 29 статьялары)	Никольский	1-124	9680
	Спас	1-84	9172
	Жәмғыс		18852
2. Чәер әзерләү (Россия Федерациясе Урман кодексының 25, 31 статьялары)	Никольский	1-124	9680
	Спас	1-84	9172
	Жәмғыс		18852
3. Агач булмаган урман ресурслары әзерләү һәм жыю (Россия Федерациясе Урман кодексының 25, 32 статьялары)	Никольский	1-124	9680
	Спас	1-84	9172
	Жәмғыс		18852
4. Азық-төлек ресурсларын әзерләү һәм дару үләннәре жыю (Россия Федерациясе Урман кодексының 25, 34 статьялары)	Никольский	1-124	9680
	Спас	1-84	9172
	Жәмғыс		18852
5. Аучылык хужалығы өлкәсендә әшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру (Россия Федерациясе Урман кодексының 25, 36 статьялары) Тыела: урман паркы зоналары, яшел зоналар, шәһәр урманнары	Никольский	1-124	9680
	Спас	Кварталлар: 1-4, 8, 17- 20, 24-27, 30-43, 45-75, 77, 79, 80, 83, 84, квартал өлешиләре: 5, 9, 12, 13, 78, 81	7002
	Жәмғыс		16682
6. Авыл-хужалығын алыш бару (Россия Федерациясе Урман кодексының 25, 38 статьялары) Яшел зоналар, печән чабу белән умартачылыктан гайре тыела.	Никольский	1-124	9680
	Спас	1-84	9172
	Жәмғыс		18852
7. Фәнни-тикшеренү әшчәнлеген, белем	Никольский	1-124	9680

Урманнардан рөхсәтле файдалану төрләре	Кишәрлек урманчылыгының атылыши	Кварталлар яки аларның өлешләре исемлеге	Мәйданы, га
1	2	3	4
биру эшчәнлеген гамәлгә ашыру (Россия Федерациясе Урман кодексының 25, 40 статьялары)	Спас	1-84	9172
	Жәмғыссе		18852
8. Рекреация эшчәнлеген гамәлгә ашыру (Россия Федерациясе Урман кодексының 25, 41 статьялары)	Никольский	1-124	9680
	Спас	1-84	9172
	Жәмғыссе		18852
9. Урман плантацияләре булдыру һәм алардан файдалану (Россия Федерациясе Урман кодексының 25, 42 статьялары) Тыела: яклаучы урманнар, МСК	Никольский	Кварталлар: 75-77, 79, 80, 82, квартал өлешләре: 42-45, 73, 74, 78, 81, 83, 93-97, 119, 121-124	1336
	Спас	—	0
	Жәмғыссе		1336
10. Жимешле, жиләкле, декоратив урман үсемлекләрен, дару үләннәрен үстерү (Россия Федерациясе Урман кодексының 25, 39 статьялары)	Никольский	1-124	9680
	Спас	1-84	9172
	Жәмғыссе		18852
10.1. Урман үсемлекләренен утырту материалын (урентеләр, чәчкеннәр) үстерү (РФ Урман кодексының 25, 39.1 статьялары)	Никольский	1-124	9680
	Спас	1-84	9172
	Жәмғыссе		18852
11. Жир асты байлыктарын геологик өйрәнүне гамәлгә ашыру, файдалы казылмалар эзләү һәм чыгару (Россия Федерациясе Урман кодексының 25, 43 статьялары) Тыела: урман паркы зоналары, яшел зоналар, шәһәр урманнары	Никольский	1-124	9680
	Спас	Кварталлар: 1-4, 8, 17-20, 24-27, 30-43, 45-75, 77, 79, 80, 83, 84, квартал өлешләре: 5, 9, 12, 13, 78, 81	7002
	Жәмғыссе		16682
12. Сусаклагычлар һәм башка төрле ясалма су объектлары, шулай ук гидротехника корылмалары, елга портлары, причаллар төзү һәм алардан файдалану (Россия Федерациясе Урман кодексының 25, 44 статьялары)	Никольский	1-124	9680
	Спас	1-84	9172
	Жәмғыссе		18852
13. Линияле объектлар төзү, үзгәртеп кору, эксплуатацияләү (Россия Федерациясе Урман кодексының 25, 45 статьялары) Тыела: урман паркы зоналары.	Никольский	1-124	9680
	Спас	1-84	9172
	Жәмғыссе		18852
* Гамәлдәге линияле объектлар, шул исәптән, Россия Федерациясе Урман кодексындә элеге куллану төре буенча чикләүләр кертелгән явлагыч урманнар категориясендә дә кулланылырга мөмкин			

Урманнардан рөхсәтле файдалану төрләре	Кишәрлек урманчылыгының атылыши	Кварталлар яки аларның өлешләре исемлеге	Мәйданы, га
1	2	3	4
14. Агач материалы һәм башка урман ресурслары эшкәрту (Россия Федерациясе Урман кодексының 25, 46 статьялары) Тыела: яклаучы урманнар, МСК	Никольский	Кварталлар: 75-77, 79, 80, 82, квартал өлешләре: 42-45, 73, 74, 78, 81, 83, 93-97, 119, 121-124	1336
	Спас	—	0
	Жәмғыс		1336
15. Дини эшчәнлекне гамәлгә ашыру (Россия Федерациясе Урман кодексының 25, 47 статьялары)	Никольский	1-124	9680
	Спас	1-84	9172
	Жәмғыс		18852
16. Россия Федерациясе Урман кодексының 6 статьясындагы 2 өлеше нигезендә билгеләнгән башка төрләр	Никольский	1-124	9680
	Спас	1-84	9172
	Жәмғыс		18852

3. 2 бүлктә:

а) 2.1 бүлекчәдә:

2.1.1 бүлекчәдә 6 нчы таблицаның йөз туксан дүртенче, ике йөз утыз беренче һәм ике йөз сиксән алтынчы юлларын түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

Яклагыч урманнар категориясе – явлагыч урман полосаларында урнашкан урманнар (тимер юл транспорты турында Россия Федерациясе законнары, автомобиль юллары турында һәм юл эшчәнлеге турында законнар нигезендә билгеләнгән тимер юлларга бүләп бирелгән полосалар чикләрендә һәм автомобиль юлларының юл буе полосаларында урнашкан урманнар)
Яклагыч урманнар категориясе – урман-дала урманнары (дала зонасында, урман-дала зонасында урнашкан, саклау функцияләрен ути торган урманнар)
Яклаучы урман категорияләре – яшел зоналарда урнашкан урманнар

2.1.6 бүлекчәдә «2016 елның 29 июнендәге 375 номерлы» сүzlәren «2019 елның 25 мартандагы 188 номерлы» сүzlәrenә алмаштырырга;

б) 2.8 бүлектә:

2.8.1 бүлекчәнен икенче абзацында «вакытлы корылмалар» сүzlәren «капиталь булмаган төзелмәләр һәм корылмалар» сүzlәrenә алмаштырырга;

2.8.2 бүлекчәгә түбәндәгө эчтәлекле таблица өстәргә:

«Чикләрендә рекреация эшчәнлеген гамәлгә ашыру объектларын төзү, үзгәртеп кору һәм эксплуатацияләү күздә тотылган урманнарны үзләштерүненең планлаштырыла торган зоналары

Урманчылык	Кишәрлек урманчылыгы	Кв. номеры	Файдаланучының, объектның исеме	Планлаштырыла торган чаралар
1	2	3	4	5

Урман-чылык	Кишәрлек урманчылыгы	Кв. ном еры	Файдаланучының, объектның исеме	Планлаштырыла торган чаралар
1	2	3	4	5
Болгар	Спас	46	Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы «Болгар» балаларны савыктыру - белем бирү үзәге» балаларга өстәмә белем бирү муниципаль бюджет мәгариф учреждениесе	Үзгәртеп кору максатларында физкультура-савыктыру корылмаларын төзү планлаштырыла

2.8.4 бүлекчәнең атамасында «вакытлы корылмалар» сүzlәрен «капиталь булмаган төзелмәләр, корылмалар» сүzlәренә алмаштырырга;

2.8.5 бүлекчәнең дүртенче абзацында «вакытлы корылмалар» сүzlәрен «капиталь булмаган төзелмәләр, корылмалар» сүzlәренә алмаштырырга;

1) 2.12 бүлектә:

атамасында «жир асты байлыкларын геологик өйрәнү, файдалы казылма ятмаларын эшкәртү өчен эшләрне башкару» сүzlәрен «жир асты байлыкларын геологик өйрәнүне, файдалы казылмаларны эзләү һәм чыгаруны гамәлгә аширу» сүzlәренә алмаштырырга;

беренче-бишенче абзацларда, унбишенче абзацларда «жир асты байлыкларын геологик өйрәнү, файдалы казылма ятмаларын эшкәртү өчен эшләрне башкару» сүzlәрен «жир асты байлыкларын геологик өйрәнүне, файдалы казылмаларны эзләү һәм чыгаруны гамәлгә аширу» сүzlәренә алмаштырырга;

сигезенче абзацта «жир асты байлыкларын геологик өйрәнү, файдалы казылма ятмаларын эшкәртү өчен эшләрне башкару» сүzlәрен «жир асты байлыкларын геологик өйрәнүне, файдалы казылмаларны эзләү һәм чыгаруны гамәлгә аширу» сүzlәренә алмаштырырга;

г) 2.17 бүлектә:

2.17.1 бүлекчәдәге «Янгынга каршы төзекләндерү чараларының күләме» таблицасынның 5.1 һәм 5.3 юлларын түбәндәгә редакциядә бәян итәргә:

5.1.	Я/к су белән тәэммин итү чыганакларына килү юллары ясау	данә	0
5.3.	Янгын сүндерү сулыклары ясау	данә	0

2.17.3 бүлекчәдә:

сигезенче, тугызынчы абзацларны түбәндәгә редакциядә бәян итәргә:

«Урманнарны төргөзу Россия Федерациясе Урман кодексының 61, 62 статьялары, Россия Федерациясе Табигатындык ресурслары һәм экология министрлыгының 2019 елның 25 мартандагы 188 номерлы боерыгы белән расланган Урманнарны төргөзу кагыйдәләре (алга таба – Урманнарны төргөзу кагыйдәләре) нигезендә гамәлгә ашырыла.

Урманнарны үрчтүү Россия Федерациясе Урман кодексының 63 статьясы, Россия Федерациясе Табигатындык ресурслары министрлыгының 2018 елның 28 декабрендәге 700 номерлы боерыгы белән расланган Урманнарны үрчтүү кагыйдәләре (алга таба – Урманнарны үрчтүү кагыйдәләре) нигезендә башкарыла. Урманчылыкта төп урман барлыкка китеүче токымнар булып гади нарат, Европа чыршысы, Себер карагае, сабакчалы имән, вак яфраклы юкә, иенке каен, гади усак, гади корычагач тора.»;

4. 3 бүлктә:

а) 3.1 бүлекнөң 18 таблицасын түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«18 нче таблица

Урманнарның максатчан билгеләнеш төрләре буенча чикләмәләр

Тәртип саны	Урманнарның максатчан билгеләнеше	Урманнардан файдаланудагы чикләүләр
1	2	3
1.	Яклагыч урманнар	Яклагыч урманнарда тоташ кисуләрне уздыру әлеге Кодексның 21 статьясының 5.1 өлешендә каралган очракларда һәм сайланма кисуләр үзләренең тирәлек хасил итә, су саклый торган, санитар-гигиеник, савыктыру һәм башка төрле функцияләрен югалта башлаган урман утыртмаларын яклагыч урманнарның максатчан билгеләнешен һәм алар башкара торган файдалы вазыйфаларны саклауны тәэмин итә торган урман утыртмаларына алмаштыруны тәэмин итмәгән очракларда гамәлгә ашырыла, эгәр әлеге Кодекта башкача билгеләнмәсә.
2.	Су саклау зоналарында урнашкан урманнар	Тыела: 1) агулы химик препаратлар куллану; 2) авыл хужалыгы алыш бару, умартачылык һәм печән чабудан гайре; 3) урман плантацияләре төзү һәм алардан файдалану; 4) линияле объектлардан, гидротехник корылмалардан һәм нефть һәм табигый газ табу, эзләү һәм чыгару өчен кирәkle объектлардан кала, капиталь төзелеш объектларын төзү һәм алардан файдалану.
3.	Табигый һәм башка төр объектларны яклау вазыйфасын үтәүче урманнар а) яклагыч урман полосаларында урнашкан урманнар (тимер юл	Тыела: 1) техник регламентта каралганнын кинрәк итеп линияле корылмалар кисү;

Тәртип саны	Урманнарың максатчан билгеләнеше	Урманнардан файдаланудагы чикләүләр
1	2	3
	<p>транспорты турында Россия Федерациясе законнары, автомобиль юллары турында һәм юл эшчәнлеге турында законнар нигезендә билгеләнгән тимер юлларга бүлеп бирелгән полосалар чикләрендә һәм автомобиль юлларының юл буе полосаларында урнашкан урманнар)</p> <p>б) урман паркы зоналарында урнашкан урманнар (урман фонды жирләрендә һәм халыкның ялын оештыру, санитария-гигиена, савыктыру функцияләрен һәм табигый ландшафтларның эстетик кыйммәтен саклау максатларында кулланыла торган башка категория жирләрендә урнашкан урманнар)</p> <p>в) яшел зоналарда урнашкан урманнар (халыкны табигый һәм техноген чыгышның тискәре күренешләре йогынтысыннан яклауны тәэмин итү, әйләнә-тирә мохитне саклау һәм торғызу максатларында бүлеп бирелә торган урман фонды жирләрендә һәм башка категория жирләрендә урнашкан урманнар)</p>	<p>2) урман түшәмәсен белән мүк жыю һәм әзерләү.</p> <p>Тыела:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) агулы химик препаратлар куллану; 2) аучылық хужалығы өлкәсендә эшчәнлек төрләрен гамәлгә аширу; 3) авыл хужалығы алыш бару; 4) файдалы казылмалар эзләү һәм чыгару; 5) капиталь төзелеш объектларын төзү һәм алардан файдалану, линияле объектлардан һәм гидротехника корылмаларыннан тыш; <p>Тыела:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) агулы химик препаратлар куллану; 2) аучылық хужалығы өлкәсендә эшчәнлек төрләрен гамәлгә аширу; 3) файдалы казылмалар эзләү һәм чыгару; 4) авыл хужалығын алыш бару, печән чабу һәм умартачылыктан гайре, шулай ук печән чабу һәм умартачылык максатларында коймалар кую; 5) капиталь төзелеш объектлары төзү һәм алардан файдалану, гидротехника корылмаларыннан, элемтә линияләреннән, электрүткәргеч линияләрдән, жир асты торбауткәргечләреннән гайре;
4.	Кыйммәтле урманнар	<p>Линияле объектлардан һәм гидротехника корылмаларыннан кала, капиталь төзелеш объектларын төзү һәм алардан файдалану тыела. Су объектлары буйларында урнашкан ялагыч урман полосаларында линияле объектлардан, гидротехника корылмаларыннан һәм нефть һәм табигый газ табу, эзләү һәм чыгару өчен кирәkle объектлардан кала, капиталь төзелеш объектларын төзү һәм алардан файдалану тыела. Чикләвекле-кәсепчелек зоналарында урнашкан урманнарда агач материалы әзерләү тыела.</p>
5.	Эксплуатация урманнары	Урманнардан файдалануның барлық төрләре дә рөхсәт ителә.

б) 3.2 бүлекчәне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Махсус яклана торган урманнарың хокукый режимы Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 119 статьясы белән регламентлана.

Махсус яклана торган урман кишәрлекләрендә аларның максатчан билгеләнеше белән файдалы үзлекләренә ярашмаган эшчәнлекне гамәлгә ашыру тыела.

Махсус яклана торган урман кишәрлекләре төрләре буенча чикләмәләр 19 нчы таблицада күрсәтелде.

19 нчы таблица

Махсус яклана торган урман кишәрлеге төрләре буенча чикләмәләр

Тәртип саны	Махсус яклана торган урман кишәрлекләре төрләре	Урманнардан файдаланудагы чикләүләр
1	2	3
1.	Су объектлары, чоқыр сөзәклемләрендә урнашкан ярсаклагыч, туфраксаклагыч урман кишәрлекләре	Махсус яклана торган урман кишәрлекләрендә, Россия Федерациясе Урман кодексының 119 статьясының 3 өлешендә күрсәтелгәннәрдән тыш, түбәндәгеләр тыела: 1) әлеге Кодексының 17 статьясының 4 өлешендә, 21 статьясының 5.1 өлешендә каралган очраклардан тыш, урман утыртмаларына totash кисүләр үткәру; 2) авыл хужалыгы алып бару, умартачылык һәм печән чабудан гайре;
2.	Урмансыз киңлекләр белән чиктәш булып торучы урман кырыйлары	3) капиталь төzelеш объектлары урнаштыру, линияле объектлардан һәм гидротехника корылмаларыннан тыш.
3.	Урман-орлык плантацияләре, дайми урман-орлык кишәрлекләре һәм урман орлыкчылыгының башка объектлары	3. Махсус яклана торган урман кишәрлекләрендә сайланма кисүләр уздыру фәкат һәлак булган һәм зыян күргән урман утыртмаларын кисү максатларында гына уздырыла.
4.	Реликт һәм эндемик үсемлекләре булган урман кишәрлекләре	
5.	Сирәк һәм югалу куркынычы янаган кыргый жәнлекләрнең яшәү урыннары	
6.	Махсус якланучы башка урман кишәрлекләре	
7.	Тыюлы урман кишәрлекләре	Тыюлы урман кишәрлекләрендә түбәндәгеләр рөхсәт ителми: 1) урман утыртмаларын кисү; 2) урманнарны саклау һәм яклау өчен, шул исәптән фәнни максатларда агулы химия препаратлары куллану; 3) авыл хужалыгы алып бару; 4) файдалы казылма ятмаларын эшкәрту; 5) капиталь төzelеш объектлары урнаштыру

Искәрмә: Махсус яклана торган урман кишәрлекләре урнашкан жир һәм аларның мәйданы урманнар коруны проектлаганды күрсәтелә.»;

в) 3.3 бүлекне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Урманнардан файдалану төрлөре буенча чикләмәләр түбәндәгө таблицада китереде.

Тәртип саны	Урманнардан рөхсәтле файдалану төрләре	Урманнардан файдаланудагы чикләүләр
1	2	3
1.	Агач әзерләү	<p>Файдалану өчен исәпкә алынган диләнкене (агач материалы алуның мөмкин булган күләмнән) артып китә торган күләмдә, шулай ук кисентеләрнең яшен бозып, агач материалы әзерләү тыела (Россия Федерациясе Урман кодексының 29 статьясының 4 өлеше). Россия Табигать министрлыгының 2016 елның 13 сентябрендәге 474 номерлы боерыгы белән расланган Агач материалы әзерләү кагыйдәләре нигезендә:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) елга һәм чишмә үзәннәрен сөйрәмә жир трассалары һәм урман юллары сыйфатында куллану рөхсәт ителми; б) диләнкедән читтә урман утыртмаларын, үсемчелек катламын һәм туфракларны заарлау, урманнарны сәнәгать һәм башка төрле калдыклар белән чүпләү рөхсәт ителми; в) юлларны, күперләрне һәм ызаннарны, шулай ук киптерүче чөлтәрне, юл, гидромелиоратив һәм башка корылмаларны, су агымнарын, чишмәләрне, елгаларны саклау мөһим; г) аударылыган һәм асылынып төшкән, киселгән агачларны (киселгән һәм диләнкедә калдырылган агачларны исәпкә алыш) калдыру, сакланырга тиешле яшь шытымны заарлау яисә һәлак итү тыела; д) чик, квартал, диләнке баганаларын һәм башкаларын, агачларда һәм түмәрләрдәге тамгаларны, ярлыкларны һәм саннарны бетерү яисә заарлау тыела; е) кисүгә тиешле булмаган һәм Россия Федерациясенең Агач материалы әзерләү кагыйдәләре һәм урман законнары нигезендә сакланырга тиешле агачларны, шул исәптән орлык бирү чыганакларын һәм плюс агачларын кисү һәм заарлау тыела; ж) рөхсәт ителгән вакыты (рөхсәт ителгән кичектереп торуларны исәпкә алыш) тәмамлангач үзагач әзерләү, шулай ук файдалану хокуку туктатылгач яисә тәмамлангач үзагач әзерләү рөхсәт ителми; з) билгеләнгән вакытына (рөхсәт ителгән кичектереп торуларны исәпкә алыш) чыгылмаган агач материалын диләнкедә калдыру рөхсәт ителми; и) диләнке ясауның технологик картасында каралмаган урыннарга агач материалы чыгару, тарттыру рөхсәт ителми; к) диләнке чистарту эшләрен үтәмәү яисә үз вакытында үтәмәү рөхсәт ителми; л) сөйрәмә жирләрдән һәм төяү мәйданнарыннан кала, туфракның өске ундырышлы катламын юк итү рөхсәт ителми. <p>Диләнкеләрдә үзагач әзерләгендә яшәргә яраклы, аларның</p>

Тәртип саны	Урманнардан рөхсәтле файдалану төрләре	Урманнардан файдаланудагы чикләүләр
1	2	3
		<p>табигый ареалы чикләрендә үсеп китүче (әгәр дә тиешле агач токымының урманнар составындағы мәйданы өлеше урманчылық мәйданының 1 процентыннан артып китмәсә) кыйммәтле агач токымнарын (имән, бук, корычагач, эрбет, юкә, күг, элмә, кара зирек, чәчә торган каштан) кисү рөхсәт ителми.</p> <p>Россия Федерациясе Кызыл китабына, Татарстан Республикасы Кызыл китабына кертелгән зат төрләре сакланырга тиешле.</p> <p>Агач материалы әзерләгендә урман утыртмалары агачлары составында оч һәм аннан да күбрәк берәмлектә эрбет булган, өлгергән, картайган урман утыртмаларын кисү рөхсәт ителми.</p>
2.	Чәер әзерләү	<p>Түбәндәгеләргә кирт салу тыела:</p> <p>а) юкка чыгарганчыга кадәр заарлы организм чыганакларында урнашкан урман утыртмаларына;</p> <p>б) урман янғыннары, заарлы организмнәр һәм башка тискәре факторлар нәтижәсендә заарланаң һәм зәгыйфыләнгән урман утыртмаларына;</p> <p>в) Россия Федерациясе законнары нигезендә үзагач әзерләү максатында өлгергән һәм картайган урман утыртмаларын тоташ яки сайланма кисуләр рөхсәт ителмәгән урманнардагы урман утыртмаларына;</p> <p>г) дайими урман-орлык кишәрлекләрендә, урман-орлык плантацияләрендә, генетика резервацияләрендә урнашкан урман утыртмаларына, шулай ук плюс агачларына, орлыклыкларга, орлык чәчәклекләренә һәм полосаларына (2012 елның 24 гыйнварындағы 23 номерлы Рослесхоз боерыгы белән расланган Чәер әзерләү кагыйдәләренең 7 пункты).</p>
3.	Агач булмаган урман ресурслары әзерләү һәм жыеп алу	<p>Агач булмаган урман ресурслары әзерләү һәм жыеп алу очен үсемлекләрнең түбәндәге төрләрен куллану тыела:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Россия Федерациясе Кызыл китабына һәм Татарстан Республикасы Кызыл китабына кертелгәннәрне; - наркотик матдәләр дип танылучыларны; - агачын әзерләү рөхсәт ителми торган агачларның һәм куаклыкларның төрләре (токымнары) исемлегенә кертелгәннәрне. <p>Агач булмаган урман ресурслары әзерләү һәм жыеп алу чикләнергә яки радиоактив матдәләр белән пычранган районнарда билгеләнгән тәртиптә тыелырга мөмкин. Россия Табигать ресурслары министрлығының 2018 елның 16 июлendәге 325 номерлы боерыгы белән расланган Агач булмаган урман ресурсларын әзерләү һәм жыю кагыйдәләре нигезендә:</p> <ul style="list-style-type: none"> - эрозиягә каршы урманнарда; су объектлары, чокыр авышлыклары буйларында урнашкан ярсаклагыч һәм туфраксаклагыч урман кишәрлекләрендә, шулай ук тулылыгы 0,8-1,0гә тигез булган яшь агачларда һәм

Тәртип саны	Урманнардан рөхсәтле файдалану төрләре	Урманнардан файдаланудагы чикләүләр
1	2	3
		йомылмаган урман культураларында түмәр сагызын әзерләү рөхсәт ителми (13 пункт); - агачларны туз әзерләү өчен кисү тыела (14 пункт); - урманнарда табигый һәм башка төрле объектларны яклау вазыйфасын үтәүче урман түшәмәләрен жыярга рөхсәт ителми (20 пункт).
4.	Азық-төлек урман ресурслары әзерләү һәм дару үләннәре жыю	Төрләре Кызыл китапка, Татарстан Республикасы кызыл китабына кертелгән яки наркотик матдәләр булып саналган гөмбәләрне һәм қыргый үсүче үсемлекләрне әзерләү һәм жыеп алу рөхсәт ителми. Азық-төлек урман ресурсларын әзерләү һәм дару үләннәрен жыеп алу радиоактив матдәләр белән пычранган районнарда билгеләнгән тәртиптә чикләнергә мөмкин. 2011 елның 5 декабрендәге 511 номерлы Рослесхоз боерыгы белән расланган Азық-төлек урман ресурсларын әзерләү һәм дару үләннәрен жыеп алу кагыйдәләре нигезендә: - жимеш бирә торган агачларны кисү һәм жимешләр әзерләү өчен ботакларны кискаләү тыела (14 пункт); - чикләвекләрне әзерләгәндә агачларны һәм қуакларны кисү, шулай ук агачларга һәм қуакларга зыян сала торган ысуулларны куллану тыела (15 пункт); - гөмбәләр әзерләү аларның ресурсларын саклауны тәэммин итүче ысууллар белән башкарылырга тиеш (16 пункт); - каен суты әзерләү өлгергән урман кишәрлекләрендә кисәренә кимендә 5 ел калгач рөхсәт ителә (17 пункт); - башка төрле азық-төлек ресурслары әзерләү аларның үрентеләре торышына зыян салмый торган ысууллар белән башкарылырга тиеш; үсемлекләрне тамырлары белән өзеп алырга, яфракларына (ботакларына) һәм тамырларына зыян салырга рөхсәт ителми (18 пункт).
5.	Аучылык хужалығы өлкәсендә эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру	Яшел зоналарда урнашкан һәм урман паркы зоналарында урнашкан урманнарда, шулай ук шәһәр урманнары территорияләрендә аучылык хужалығы өлкәсендәге эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру тыела (Россия Федерациясе Урман кодексының 114 статьясының 2 өлешенен 2 пункты).
6.	Авыл хужалығы алыш бару	Су саклау зоналарында урнашкан урманнарда, печән чабу һәм умартачылыктан гайре, авыл хужалығы алыш бару тыела (Россия Федерациясе Урман кодексының 113 статьясының 2 пункты). Яклагыч урманнарың яр буе чикләрендәге жирләрне сөрү, авыл хужалығы хайваннарын көтү һәм алар өчен жэйге лагерьлар, ванналар оештыру тыела (Россия Федерациясе Су кодексының 65 статьясының 17 өлешендәге 1, 3 пунктлары). Урман паркы зоналарында урнашкан урманнарда авыл хужалығы алыш бару тыела (Россия Федерациясе Урман

Тэртип саны	Урманнардан рөхсэлтэг файдалану төрлөре	Урманнардан файдаланудагы чиклэүлэр
1	2	3
		<p>кодексының 114 статьясының 2 өлешендэгэ 3 пункты). Яшел зоналарда урнашкан урманнарда, печэн чабу һәм умартачылыктан, шулай ук печэн чабу һәм умартачылык максатларында киртэлэп алулардан гайре, авыл хужалыгы алып бару тыела (Россия Федерациясе Урман кодексының 114 статьясының 4 өлешендэгэ 2 пункты).</p> <p>Махсус яклана торган урман кишәрлекләрендэ, печэн чабудан һәм умартачылыктан кала, авыл хужалыгын алып бару тыела (Россия Федерациясе Урман кодексының 119 статьясының 4 өлешенең 2 пункты).</p>
7.	Фэнни-тикшеренү эшчәнлеген, мәгариф эшчәнлеген гамәлгә ашыру	<p>Урманнарны фэнни-тикшеренү һәм мәгариф эшчәнлеге өчен файдаланганда түбәндәгеләр рөхсэт ителми:</p> <p>а) тапшырылган урман кишәрлекеннән читтә урман утыртмаларын, үсемлекләр капламын һәм туфрак заарлау;</p> <p>б) тапшырылган урман кишәрлекен һәм аның чикләрендэгэ территорияләрне төзелеш һәм көнкүреш калдыклары, агач калдыклары, бүтән калдыклар белән чүпләү;</p> <p>в) тапшырылган урман кишәрлеке мәйданнарын һәм аннан читтәгэ территорияләрне химик һәм радиоактив матдәләр белән пычрату (2011 елның 23 декабрендәгэ 548 номерлы Рослесхоз боерыгы белән расланган Урманнардан фэнни-тикшеренү эшчәнлеген, мәгариф эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен файдалану кагыйдәләренең 9 пункты).</p> <p>Агулы химик препаратларны куллану тыела (Россия Федерациясе Урман кодексының 112 статьясының 4 өлеше, 113 статьясының 1 өлеше, 114 статьясының 2 өлешенең 1 пункты, 4 өлешенең 1 пункты).</p>
8.	Рекреация эшчәнлеген гамәлгә ашыру	<p>Рекреация эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен тапшырылган урман кишәрлекләрендэ табигый ландшафтлар, хайваннар дөньясы объектлары, су объектлары сакланырга тиеш (Россия Федерациясе Урман кодексының 41 статьясының 3 өлеше).</p> <p>2012 елның 21 февралендәгэ 62 номерлы Рослесхоз боерыгы белән расланган Урманнардан рекреация эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен файдалану кагыйдәләре нигезендә:</p> <ul style="list-style-type: none"> - рекреацияләү эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен урманнардан файдалану әйләнә-тирә мохиткә һәм кеше сәламәтлегенә зыян китерми торган ысууллар ярдәмендә башкарыла (6 пункт); - вакытлы корылмаларны, физкультура-савыктыру, спорт һәм спорт-техника корылмаларын вакытлыча урнаштыру барыннан элек агачсыз һәм куаксыз урыннарда, ә мондый урыннар булмаганда – артык кыйммәтле булмаган агачлар белән капланган, урманнарны үзләштерү проектында билгеләнгән урыннарда рөхсэт ителә (8 пункт).

Тәртип саны	Урманнардан рөхсәтле файдалану төрләре	Урманнардан файдаланудагы чикләүләр
1	2	3
9.	Урман плантацияләре утырту һәм аларны эксплуатацияләү	<p>Плантация ясау максатларында түбәндәгеләрне файдалану рөхсәт ителми:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) су саклау зоналарында урнашкан урманнарны; б) табигый һәм башка төрле объектларны яклау вазыйфасын үтәүче урманнарны; в) кыйммәтле урманнарны; г) махсус яклана торган урман кишәрлекәрендә урнашкан урманнар.
10.	Жимешле, жиләкле, декоратив урман үсемлекләре, дару үләннәре үстерү	<p>2011 елның 05 декабрендәге 510 номерлы Рослесхоз боерыгы белән расланган Урманнардан жимешле, жиләкле, декоратив урман үсемлекләрен, дару үләннәрен үстерү өчен файдалану кагыйдәләре нигезендә:</p> <ul style="list-style-type: none"> - жимешле, жиләкле, декоратив урман үсемлекләрен, дару үләннәрен үстерү өчен, беренче чиратта, урман фонды жирләре составындагы урмансыз жирләр, шулай ук урманга эверелмәгән диләнкеләр, аланнарны һәм аларга урман культураларын утыртканчы урманның табигый торғызылуы мөмкин булмаган башка урман үсемлекләре белән капланмаган жирләр; рекультивацияләнергә тиешле (эшләнелгән торфлыклар h.б.) (11 пункт) жирләр файдаланыла. - жимешле, жиләкле, декоратив урман үсемлекләрен, дару үләннәрен – үстерү өчен үзгәртеп коруга билгеләнмәгән, азкыйммәтле утыртма кишәрлекләре файдаланылырга мөмкин (12 пункт); - Россия Федерациясе Урман кодексының 60.15 статьясы нигезендә Россия Федерациясе Кызыл китабына, Татарстан Республикасы Кызыл китабына кертелгән үсемлек төрләре очрый торган урман кишәрлекләреннән жимешле, жиләкле, декоратив урман үсемлекләрен, дару үләннәрен үстерү өчен файдалану тыела.
11.	Урман үсемлекләренең утырту материалын (үрентеләр, чәчкеннәр) үстерү	<p>2011 елның 19 июлендәге 308 номерлы Рослесхоз боерыгы белән расланган Урманнардан урман үсемлекләренең утырту материалын үстерү өчен файдалану кагыйдәләре нигезендә:</p> <p>урман үсемлекләренең утырту материалын (үрентеләр, чәчкеннәр) үстерү өчен, ин беренче чиратта, урман фонды жирләре составындагы урман белән капланмаган жирләрне, шулай ук урмансыз диләнкеләрне, аланнарны һәм башка, урман үсемлекләре белән капланмаган, урманнар урнашкан бүтән категория жирләре файдаланыла (11 пункт);</p> <p>урман үсемлекләренең утырту материалын (үрентеләр, чәчкеннәр) үстерү өчен урман үсемлекләренең яхшыртылган һәм сортлы орлыклары, яки, әгәр андый орлыклар булмаса, урман үсемлекләренең нормаль орлыклары кулланыла (12 пункт);</p> <p>урман үсемлекләренең утырту материалын (үрентеләр, чәчкеннәр) үстерү өчен урман үсемлекләренең районнарга</p>

Тәртип саны	Урманнардан рөхсәтле файдалану төрләре	Урманнардан файдаланудагы чикләүләр
1	2	3
		бүленмәгән орлыкларын, шулай ук сыйфаты тикшерелмәгән урман үсемлекләре орлыкларын, чәчүлекләрен һәм башкаларын куллану тыела (13 пункт); Россия Федерациясе Кызыл книга на, Россия Федерациясе субъектлары книга на кертелгән үсемлек төрләре очрый торган урман кишәрлекләрен урман утыртмаларының утырту материалын (үрентеләр, чәчкиннәр) үстерү өчен файдалану Россия Федерациясе Урман кодексының 60.15 статьясы нигезендә тыела.
12.	Жир асты байлыкларын геологик өйрәнүне гамәлгә ашыру, файдалы казылмалар эзләү һәм чыгару	Яшел зоналарда һәм урман паркы зоналарында урнашкан урманнарда файдалы казылма ятмаларын эшкәрту тыела (Россия Федерациясе Урман кодексының 114 статьясының 2 өлешенең 4 пункты, 4 өлешенең 1 пункты). Жир асты байлыкларын геологик өйрәнү, файдалы казылмаларны эзләү һәм чыгару максатында урманнардан файдаланганда түбәндәгеләр рөхсәт ителми: а) бульдозер ярдәмендә агачлар аудару һәм урман кишәрлекләрен агач үсемлекләреннән чистарту, чик буе полосаларын һәм урман авызларын агач калдыклары белән чүпләү, урман авызындагы агач кәүсәләрен һәм скелет тамырларын заарлау, жәйге чорда яңа киселгән агачларны махсус чарапарсыз гына урманда саклау; б) урман утыртмаларын суга батыру һәм озак итеп су бастыру; в) бирелгән урман кишәрлекләрнән читтә урман утыртмаларын, үсемлекләр капламын һәм туфракны заарлау; г) урманнарны төзелеш, сәнәгать, агач, көнкүреш һәм бүтән калдыклар, чүпләр белән чүпләү; д) бирелгән урман кишәрлекләре мәйданын һәм аның чикләрендәге территорияләрне химик һәм радиоактив матдәләр белән пычрату; е) ирекле, билгеләнмәгән маршрутлар буйлап, шул исәптән урман кишәрлекләрнән читтә транспорт чарапарында һәм бүтән механизмнада йөрү (2010 елның 27 декабрендәгэ 515 номерлы Рослесхоз боерыгы белән расланган Урманнардан жир асты байлыкларын геологик өйрәнү буенча эшләр башкару, файдалы казылма ятмаларын эшләү буенча файдалану тәртибенең 18 пункты).
13.	Сусаклагычлар һәм башка төрле ясалма су объектлары, шулай ук гидротехника корылмалары, елга портлары, причаллар төзү һәм эксплуатацияләү	Тыюлы урман кишәрлекләрендә сусаклагычлар, башка төрле ясалма су объектлары, шулай ук гидротехника корылмалары, елга портлары, причаллар төзү һәм эксплуатацияләү тыела (Россия Федерациясе Урман кодексының 119 статьясының 3 өлешендәгэ 5 пункты).
14.	Линияле объектлар төзү, реконструкцияләү, эксплуатацияләү	Урманнарны линияле объектлар төзү, үзгәртеп кору һәм эксплуатацияләү өчен файдаланганда түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

Тәртип саны	Урманнардан рөхсәтле файдалану төрләре	Урманнардан файдаланудагы чикләүләр
1	2	3
		<p>а) тапшырылган урман кишәрлекеннән читтә урман утыртмаларын, үсемлекләр капламын һәм туфрак заарлау;</p> <p>б) тапшырылган урман кишәрлекен һәм тапшырылган урман кишәрлекеннән читтәге янәшә урнашкан территорияләрне төзелеш һәм көнкүреш калдыклары, агач калдыклары, бүтән калдыклар белән чүпләү;</p> <p>в) тапшырылган урман кишәрлеге мәйданнарын һәм аннан читтәге территориияләрне химик һәм радиоактив матдәләр белән пычрату;</p> <p>г) тапшырылган урман кишәрлеге һәм тиешле сак зоналарыннан читтә ирекле, билгеләнмәгән маршрутлар буйлап транспорт чараларында һәм бүтән механизмнарда йөрү (2011 елның 10 июнендәге 223 номерлы Рослесхоз боерыгы белән расланган Урманнардан линияле объектлар төзү, үзгәртеп кору, эксплуатацияләү өчен файдалану кагыйдәләренең 15 пункты).</p> <p>Урман паркы зоналарында урманнарда линияле объектлар төзү, үзгәртеп кору һәм алардан файдалану максатларында урманнардан файдалану тыела (Россия Федерациясе Урман кодексының 114 статьясының 2 өлешендәге 5 пункты).</p>
15.	Агач һәм башка урман ресурслары эшкәрту	<p>Яклагыч урманнарда, шулай ук махсус якланучы урман кишәрлекләрендә урман эшкәрту инфраструктурасы ясау тыела (Россия Федерациясе Урман кодексының 14 статьясының 2 өлеше).</p> <p>Урманнарны үзагач һәм башка урман ресурслары эшкәрту өчен файдаланганда түбәндәгеләр рөхсәт ителми:</p> <p>а) жир өсте һәм туфрак эче су агынтыларын бозарлык, урман кишәрлекләрен су бастырырлык яисә сазландырырлык итеп эшләр башкару һәм корылмалар төзү;</p> <p>б) тапшырылган урман кишәрлекен һәм тапшырылган урман кишәрлекеннән читтә янәшә торучы территориияләрне төзелеш һәм көнкүреш калдыклары, агач калдыклары, бүтән калдыклар белән чүпләү;</p> <p>в) тапшырылган урман кишәрлеге мәйданнарын һәм аннан читтәге территориияләрне химик һәм радиоактив матдәләр белән пычрату;</p> <p>г) тапшырылган урман кишәрлекеннән читтә ирекле, билгеләнмәгән маршрутлар буйлап транспорт чараларында һәм бүтән механизмнарда йөрү (Россия Табигать ресурслары һәм экология министрлығының 2014 елның 1 декабрендәге 528 номерлы боерыгы белән расланган Урманнардан агач материалы һәм башка урман ресурслары эшкәрту өчен файдалану кагыйдәләренең 6 пункты).</p>
16.	Дини эшчәнлекне гамәлгә ашыру	Дини эшчәнлек башкарганда түбәндәгеләр рөхсәт ителми:
		<p>а) тапшырылган урман кишәрлекеннән читтә урман</p>

Тәртип саны	Урманнардан рөхсәтле файдалану төрләре	Урманнардан файдаланудагы чикләүләр
1	2	3
		<p>утыртмаларын, үсемлекләр капламын һәм туфрак заарлау;</p> <p>б) тапшырылган урман кишәрлегеннән читтә өске һәм туфрак эче сулары агып төшүне бозарлык, урман кишәрлекләрен су бастырырлык яисә сазландырырлык итеп эшләр башкару һәм корылмалар төзү;</p> <p>в) тапшырылган урман кишәрлеген һәм аның янындагы территорияләрне төzelеш һәм көнкүреш калдыклары, агач калдыклары, бүтән калдыклар белән чүпләү;</p> <p>г) ирекле, билгеләнмәгән маршрутлар буенча транспорт чараларында һәм бүтән механизмнارда үтеп керү.</p>

Гамәлдәге урман орлыкчылык объектларының нормативлары һәм параметрлары әлеге урман хужалыгы регламентында әзерләнми, урман орлыкчылык объектлары турында белешмәләр ел саен Россия Табигать ресурслары һәм экология министрлыгының «Дәүләт урман реестрын алыш бару формаларын раслау турында» 2016 елның 06 октябрендәге 514 номерлы боерыгы белән расланган 14-ГЛР формасы буенча яңартыла.